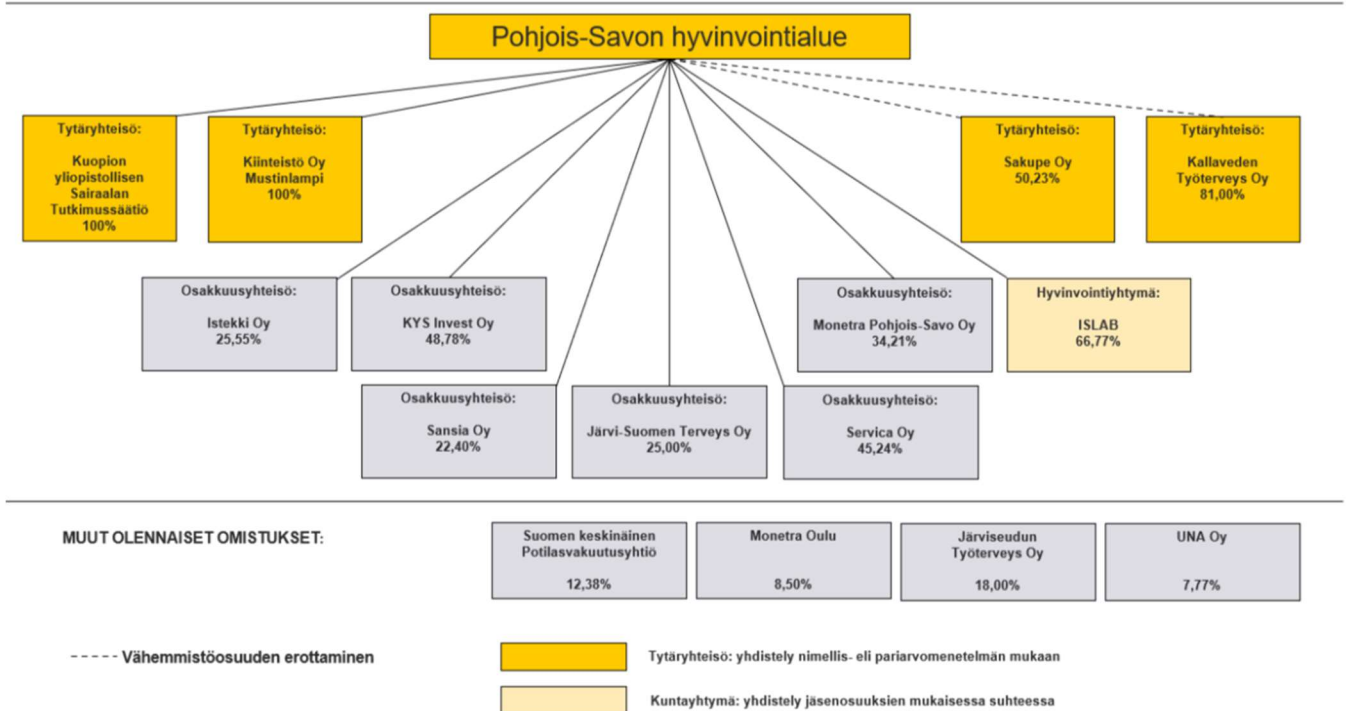

1.8 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

1.8.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Pohjois-Savon hyvinvointialuekonserniin kuuluu tytäryhteisöt Sakupe Oy, Kallaveden työterveys Oy ja Kiinteistö Oy Mustinlampi sekä Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö.

1.8.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Pohjois-Savon hyvinvointialuekonsernin ohjaus perustuu aluevaltuuston hyväksymään hallintosääntöön ja konserniohjeeseen, joka sisältää myös omistajaohjauksen periaatteet. Aluehallitus on lisäksi hyväksynyt hyvinvointialueen tytär- ja osakkuusyhteisöjä koskevat yhtiökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset, jotka on laadittu olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Aluehallitus vastaa hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksesta. Hallintosäännön määräyksillä omistajaohjaukseen liittyvää päätösvaltaa on delegoitu aluehallituksen alaisuudessa toimivalle omistajaohjaus- ja valvontajaostolle. Hyvinvointialuejohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Hyvinvointialuejohtaja vastaa konserniohjauksen täytäntöönpanosta. Omistajaohjaus- ja valvontajohtaja on toiminut jaoston esittelijänä ja hyvinvointialueen edustajana yhtiökokouksissa, nimitysvaliokunnissa, osakaskokouksissa ja vuosikokouksissa alkuvuoden ja aluevaltuuston kokouksessaan 6.5.2024 hyväksymien hallintosäännön muutosten jälkeen esittelijänä ja hyvinvointialueen edustajana yhtiökokouksissa, nimitysvaliokunnissa, osakaskokouksissa, vuosikokouksissa ja neuvottelukunnissa jaoston päätöksellä on toiminut rahoitus- ja omistajaohjaustehtäviä hoitava erityisasiantuntija.

Toimintakertomus

Hallintosäännön mukaan omistajaohjaus- ja valvontajaosto valmistelee tytäryhtiöiden ja säätiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet sekä seuraa ja arvioi näiden toteutumista. Tytäryhteisöille on asetettu tavoitteet hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvion yhteydessä.

Tavoitteiden toteuma

Kiinteistö Oy Mustinlampi				
Mittari (1 000 €)	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024	%
Liikevaihto	5 247	5 300	5 534	104,4 %
Tilavuokrat, t€	3 794	4 000	4 064	101,6 %
Tilavuokrat, €/m ²	11,3	11,9	12,0	100,8 %
Tilikauden tulos	-68	0	158	
Investoinnit	0	100	0	0,0 %
Vieras pääoma	46 751	46 550	43 316	93,1 %
Omavaraisuusaste (%)	13,6	13,0	14,8	113,8 %

Sakupe Oy				
Mittari (1 000 €)	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024	%
Liikevaihto	32 144	31 270	32 975	105,5 %
Tulostavoite	422	47	30	63,8 %
Investoinnit	4 041	2 490	3 471	139,4 %
Pitkäaikaisen velan määrä	4 425	3 555	3 555	100,0 %
Omavaraisuusaste (%)	53,3	60,7	56,4	92,9 %
Toimitusvarmuus /yhteistekstiilit)	97,0 %	98,0 %	99,1 %	101,1 %
Asiakastyytyväisyysindeksi (asteikko 1-6)	4,6	4,6	4,6	
Henkilöstötyytyväisyysindeksi (asteikko 1-6)	4,9	4,7	4,8	
Prosessin tehokkuus (pesukiloa per henkilötyötunti, kg/hlö/h)	32,4	33,0	32,4	

Kallaveden Työterveys Oy				
Mittari (1 000 €)	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024	%
Liikevaihto	1 279	1 300	1 391	107,0 %
Tulostavoite	347	350	349	99,7 %
Investoinnit	0	0	0	
Pitkäaikaisen velan määrä	0	0	0	
Omavaraisuusaste (%)	85,6	87,0	90,3	103,8 %

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr				
Mittari (1 000 €)	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024	%
Liikevaihto	7	4	6	150,0 %
Tulostavoite				
Investoinnit				
Pitkäaikaisen velan määrä				
Omavaraisuusaste (%)	100,0	100,0	100,0	100,0 %

1.8.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Pääosa hyvinvointialueen omistamista yhtiöistä tuottaa omistajilleen palveluja hankintalain mukaisessa sidosyksikköasemassa. Työ- ja elinkeinoministeriö asetti helmikuussa 2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä marraskuussa 2024. Hallitusohjelman mukaisesti työryhmän mietinnössä esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Lakimuutokset on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026 siirtymäajan ollessa 18 kuukautta. Toteutuessaan lakimuutosten vaikutukset hyvinvointialueen sidosyksiköiden toimintaan tulevat olemaan merkittäviä.

Hyvinvointialueen rahoituksen riittämättömyys ja syntyneet alijäämät ovat edellyttäneet hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi säästötoimia myös hyvinvointialueen sidosyksiköissä. Sidosyksiköt ovat joutuneet tehostamaan ja sopeuttamaan toimintaansa kustannussäästöjen aikaansaamiseksi.

Kiinteistö Oy Mustinlammen omistamassa hyvinvointialueen Puijon sairaalan varavoimakonetilassa sattui vakava tulipalo marraskuussa 2024. Palosta aiheutui palo- ja savuvahinkoja sekä sähkökatkoja.

1.8.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin tulevaa kehitystä leimaa erityisesti julkisen talouden heikko tilanne ja hyvinvointialueiden rahoituksen riittämättömyys. Palveluiden kustannustasosta ja tehostamisen mahdollisuuksista on edelleen jatkettava keskusteluita sidosyksiköiden kanssa.

Toteutuessaan hankintalain sidosyksiköitä koskevat lakimuutokset johtavat konsernissa mahdollisiin osakekauppoihin ja konsernirakenteen muutoksiin.

1.8.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohton vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaa. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialuekonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hyvinvointialueen konsernivalvonta perustuu aluevaltuustoon päättämiin hallintosääntöön, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin sekä konserniohjeeseen ja aluehallituksen päättämään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeeseen. Hallintosäännön

Toimintakertomus

mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, omistajaohjaus- ja valvontajaosto, hyvinvointialuejohtaja, erityisasiantuntija sekä hyvinvointialuejohtajan sijainen.

Toimivallan jako aluevaltuuston, aluehallituksen ja omistajaohjaus- ja valvontajaoston välillä on toteutettu hallintosäännön määräyksillä. Hallintosäännön mukaisesti omistajaohjaus- ja valvontajaosto päättää ohjeiden antamisesta hyvinvointialuetta eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille. Tytäryhteisöille on asetettu tavoitteet vuoden 2024 talousarvion yhteydessä ja niiden toteumaa on seurattu neljännesvuosittain.

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti omistajaohjaus- ja valvontajaosto päättää hyvinvointialueen ehdokkaiden nimeämisestä konserniyhteisöjen ja soveltuvin osin säätiöiden hallituksiin. Hallitusjäsenten nimeämisprosessissa kehittämistarpeeksi on tunnistettu, kuinka prosessissa voidaan paremmin ja dokumentoidusti arvioida hyvinvointialuelain mukaista hallituksen riittävää talouden ja liiketoiminnan asiantuntemusta.

Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen ja konserniohjeen mukaisesti vastuu tytäryhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on yhtiön hallituksella. Hyvinvointialueella toteutettiin riskienarvioinnit pääsääntöisesti ohjeistuksen mukaisesti talousarvion 2025 laadinnan yhteydessä ja samalla pyydettiin myös hyvinvointialueen toiminnan kannalta keskeisimpien sidosyksikköjen riskiarvioita kokonaiskuvan muodostamiseksi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta keskeisimmäksi kehittämistarpeeksi on tunnistettu dokumentoitujen toimintamallien luominen, joiden avulla konsernijohto saa riittävän varmuuden yhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta sekä yhteensovittamisesta.

Kokonaisuudessaan konsernivalvonnan järjestäminen on ohjeistusten muodossa toteutettu, mutta ohjeissa on havaittu päivittämistarpeita.

1.8.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut